

Resebrev - mars 2012. Så olika öar - Kuba, Jamaica och Bahamas

Cienfuegos på Kubas sydkust visade sig vara en fin liten stad. Gammal, javisst, men ändå förvånansvärt välhållen. Många gamla bilar rullar även här på vägarna men för transporter verkar häst och vagn eller cykeltaxi gälla. Då vi nu varit på Kuba i en hel månad måste vi förlänga våra visa. Det kunde immigration i marinan inte göra så vi tog en hästdroska in till stora kontoret i stan. Först skickades vi till banken för att köpa frimärken, vilket var visaavgiften, 50 CUC. Sedan skulle blanketter fyllas i och när allt var klart förklarade tjänstemannen att: "Nu går jag på lunch så ni kan hämta era visa om en timma eller två"!

Gågata i centrala Cienfuegos

Kapten flanerar

Utanför väntade Pedro med vår hästdroska och som under tiden fixat allt vi behövde i frukt och grönt. Han körde oss till båtarna och lovade att komma tillbaka 17.30 med bröd och ananas. Det gjorde han förstås inte och kapten var mycket upprörd över att alla försöker blåsa oss. Så var det nu inte. 19.30 knackade en marinakille på hos oss och sa att Pedro söker er. Nu fick vi bröd och paprika och i morgon skall han komma tillbaka med ananas. Härlig kille!

Pedro och hans häst Tequila

Med bil åkte vi till Playa Giron, Grisbukten, där en gång blodiga strider utspelades. Så här 50 år efteråt lever fortfarande minnet hos kubanerna. Det finns ett litet museum som berättar om striderna då 1 400 exilkubaner, tränade av CIA, skulle ta tillbaka makten över Kuba. Vad man totalt hade underskattat var det starka stöd revolutionisterna hade från folket. Anfallet misslyckades och båda sidor förlorade ca 2-300 man. Längs vägarna vid Grisbukten står ett monument för varje kuban som offrade livet för deras sak.

Plan som störtade i Grisbukten

Hjalle och Charlie känner på Grisbukstens vatten

Färden gick vidare till reservatet Aguamá vid sjön Laguna del Tesoro. Här åkte vi speedboat ut till en replika av den indianby som en gång fanns här. Sägner berättar att då spanjorerna kom till Kuba lät indianhövdingen sänka byns alla skatter i sjön. Hur det är med det vet vi inte men vi fick se hur man en gång levde här.

Speedboat i full fart...

...till indianbyn Aguamá

Så var det dags för oss att segla vidare. Då det inte finns några hamnar med tillräckligt djup för oss längs sydkusten var planen att gå direkt till Jamaica. En kraftig nordvind satte stopp för vår avresa. Åskväder är inget man vill vara ute i så denna dag lämnade ingen den lilla hamnen i Cienfuegos. Istället försökte vi fylla på våra matförråd, bland annat bröd.

I statlig brödkö

Inne i staden hittade vi ett statligt bageri. Morgonbaket var slutsålt men 13.00 skulle det finnas nytt. Vi var där en kvart innan och ställde oss i kön. Killen framför upplyste oss om att ett bröd kostar 4 pesos (ca 1,25 SEK). Nu hade vi inga pesos utan jag tog fram en CUC (drygt 7 SEK) då vi skulle ha fyra bröd. Direkt kom kommentaren: "Ni kan inte handla för CUC, då kommer ni att få betala för mycket. Ni måste växla!"

Kapten blev ivägskickad 100 meter till ett växlingskontor för att fixa det och hela kön blev involverad så när kapten var på väg tillbaka hördes genom kön "Nu kommer han!" Jo, vi fick våra 4 bröd och betalade 16 pesos. (1 CUC=24)

Äntligen iväg. Vädret har varit dåligt i hela Karibien sista tiden, så även här, med kraftiga ostliga vindar och mycket åskväder. Rakt emot för vår del alltså.

Tanken var att från Cienfuegos gå direkt till Jamaica men då första halvan av resan gick över ett grunt innanhav fanns ju möjligheten att ankra för natten. Så blev det. Att stampa sig fram mot både vind och sjö är tröttande och någon brådska hade vi ju inte så nätterna tillbringades bakom någon liten obebodd ö. Vi hade redan klarerat ut från Kuba och gick inte iland någonstans.

Vi stampar mot vind & sjö

Foto: Britt-Marie Schibbye, Flying Penguin

På tredje dagen var det dags att fortsätta över till Jamaica. Innan vi släppte land, Kuba, passerade vi några små fiskebåtar. En körde upp längs Flying Penguin som genast bytte till sig fisk till oss båda.

Strax efteråt levererades en nyfångad red snapper till seaQwest!

Väderprognosen såg bra ut men det skulle blåsa upp lite grand till natten. Då vinden skulle vara ostnordostlig med tendens att vrida mot ost höll vi först upp så mycket vi kunde för att kunna falla av när den starkare vinden kom. En klok taktik visade det sig för vi kunde segla hela vägen. Men. Sjön blev under natten som tokig med korssjö från flera håll. Aldrig har vi haft en så stökig segling. Då och då fullständigt "ramlade" vi ner i stora hål i vattnet och grejer for i golvet titt som tätt. Vid ett tillfälle hördes ett brak inifrån och en kökslåda hade ramlat ut och tömt sig på sitt innehåll. Den grova sjön slet loss ett av våra fina sittbrunnsskydd och höll på att ta med sig vår dinge. Det fanns lite grand att reparera efter den överfarten!

Den 11 mars möttes vi av ett grönt och frodigt Jamaica och klockan 14.00 kunde vi lägga till i Errol Flynn Marina i Port Antonio. Eftermiddagen gick till inklarering m.m. Avslappnade, engelsktalande tjänstemän besökte oss direkt i båten, fyllde i sina papper och gav oss fina stämplor i passen. Till kvällen var vi trötta och stupade tidigt i säng.

Marina Errol Flynn en morgon när dagens regn drar över

Runt marinan finns killar som gärna utför arbeten åt oss seglare så vi lämnade in våra sidoskydd och vår sprayhood för sömnad. Alla sömmar förstärktes och skador lagades. Kapten reparerade dingen och marinans tvättstuga användes flitigt.

Marinan har tagit sitt namn från skådespelaren med samma namn. Denne kom till Jamaica 1947 och förälskade sig i ön. Utanför Port Antonio ligger ön Navy Island som Errol Flynn vann på pokerspelt. Här förtöjde han sin stora båt och här lät han bygga ett hus som olika damer på besök kunde bo i. Marinan är modern och välkött med fina duschutrymmen, tvättstuga, en liten pool och en bar "Marybelles bar on the pier".

Navy Island utanför Port Antonio

Marybelle är kubanska och gift med marinans manager. Tack vare ett utbytessystem finns det fullt av kubanska läkare här på Jamaica och Marybelle känner dem. Emellanåt får jag urinvägsinfektion så vi brukar alltid ha penicillin för det ombord men nu var den slut. Marybelle ringde en kompis och dagen efter fick vi två recept i baren, ett till mig och ett till Marybelle. Läkaren ville inte skriva ut för mycket till okända!

Marybelles bar

Nordöstra Jamaica har tropiskt klimat och nästan varje dag regnar det en skvätt. Nederbörden är i genomsnitt 25-30 mm dagligen. Det är grönt och fullt av vackra blommor. Namnet kommer från ursprungsbefolkningen, taínoindianerna, som kallade ön Xaymaca vilket betyder "landet av skog och vatten". Christoffer Columbus kom hit 1494, indianerna förslavades av européerna och utrotades nästan helt av dessas sjukdomar. Från mitten av 1500-talet fram till 1720 hade Karibiens pirater sitt fäste här. 1655 erövrade engelsmännen ön från spanjorerna och under 200 år blev Jamaica en av världens ledande sockerexporterande kolonier. Idag är ön mest känd för sina vita stränder, reggae, Bob Marley och kaffe. Sen 1962 är Jamaica en suverän stat men erkänner ännu Elisabeth II som sin drottning. Under 1930-talet startade här en "tillbaka-till-Afrika-rörelse", rastafari. Denna rörelse har sedan 1970-talet växt kraftigt genom sitt samarbete med många reggaeartister och överallt ser vi rastafaris färger; Grönt för gräset, gult för solen, svart för folket och rött för blodet.

Port Antonio är ganska litet och vi traskar runt på gator och i gränder. Andra dagen hittar Brittis och jag den fina lokala frukt- och grönsaksmarknaden. Fräscha varor (de bästa vi sett i Karibien), bra priser och trevliga försäljare. Klart att vi gärna handlar! Vi känner oss trygga men går inte ut på kvällarna. Enligt vår pilotbok är det bara män som är ute efter mörkrets inbrott. Det förekommer en hel del våld, ofta drog- och gängrelaterad, på Jamaica men efter vad folk säger är det mest i huvudstaden Kingston.

I Port Antonio skall det dock vara lugnt. Marinans manager berättade att det värsta som hänt på flera år är att ett par Docksideskor blev stulna!

Vi gick en sväng i området Titchfield, strax intill marinan. En gång fashionabelt men idag en blandning av förfall och pampiga villor, flera av dem hotell. Bland annat tittade vi in på DeMontevin Lodge där både Elisabeth I och Elisabeth II övernattat, båda i "Queens room", något man förstås är väldigt stolta över.

DeMontevin Lodge där 2 x Elisabeth övernattat

En blandning av pampigt och förfallet

Bland det första vi gjorde när vi kom hit var att dels köpa en del av en stock bananer, dels köpa kaffe. Vi visste att Jamaicas kaffe skall vara ett av de bästa i världen men nog tyckte vi att 15 US\$ per paket (ett pound eller 454 gram) var dyrt. De gröna bananerna mognade efter några dagar, givetvis alla på en gång, och kaffet smakade bra men ganska lite.

Senare läste vi på och det är så det skall vara, inga smaker skall ta överhanden. Priset visade sig också vara helt ok, normalt pris för Blue Mountain-kaffe skall vara ca 26-40 US\$ per pound. Hemma i Sverige kan kaffet beställas via Internet eller köpas i exklusiva kaffebutiker men kostar då 2 000 SEK, per kilo!

En dag körde Bobby oss upp i bergen, till dalgången där Rio Grande rinner fram. Här klev vi på en flotte och forsade sedan hela vägen tillbaka ner till havet. Dessa flottor av bambu användes ursprungligen för att frakta bananer men för ca 100 år sedan kom någon på att man kunde lika gärna skjutsa människor. Flottarna utvecklades med säten, för 2 personer på varje flotte, och när Errol Flynn på 1940-talet tog med sig olika damer på flottfärd fick attraktionen ett uppsving och spred sig också till andra floder på Jamaica.

Flotte med säte för två

Foto: Britt-Marie Schibbye, Flying Penguin

Erfaren kapten

Vår förare, Keith-Allen, var en av de mest erfarna. Redan på 1950-talet började han som grabb att släpa flottor uppför floden och sedan 1967 är han licensierad kapten. Idag, vid 69 års ålder, bygger han inte sina flottor längre utan köper färdiga så när han sparat ihop 5 000 JA\$ (ca 400 SEK) skall han köpa ytterligare en flotte för han behöver två. Färden gick genom otroligt vackra, gröna bergslandskap och emellanåt fick Keith-Allen parera duktigt mellan de små vattenfallen. Givetvis tog vi vägen via "Lovers Lane", något som instiftades av charmören Errol Flynn.

Tog oss genom Lovers Lane

Och trixiga passager

Halvvägs ner stannade vi för lunch. Mitt ute i ingenstans hade man, av bambu, byggt upp kök, bord och bänkar. Här friterades det kyckling och kokades ris och grönsaker. Gudomligt gott! Ett litet bord med souvenirer fanns det också så herrarna klädde sig i armband och halsband. Tre timmar efter att han lämnat oss på toppen hämtade Bobby upp oss vid havet och körde oss tillbaka till båtarna.

En liten restaurang mitt ute i ingenstans

Med underbart god mat!

Hejdå vänner!

17 mars var det dags för uppbrott. Flying Penguin skall nu österut medan vi skall norrut och denna dag var det lätta nordostliga vindar så Hjalle och Brittis seglade iväg. Tomt och konstig känsla när man, som vi, varit tillsammans i två månader. En fantastiskt rolig tid och vem vet, kanske korsas våra vägar igen?

Vi väntar på ostliga eller sydostliga vindar för att ta oss upp genom sundet mellan Kuba och Haiti som är känt för kraftiga sydliga strömmar och svår sjö vid nordostlig vind.

Mycket pålästa åkte vi en tur upp i Blue Mountain för besök på kaffeplantage. Först tre mil längs nordkusten och sedan lika många mil rakt upp i bergen på mycket slingriga vägar, då och då i riktigt dåligt skick. På vägen mötte vi en annan attraktion, folk som blev körda upp i bergen och sedan cyklade ner för dessa serpentinvägar. Efter någon dryg timmas bilklättring stannade vi på ca 5 000 fots höjd och var framme vid Old Tavern Coffee Estate. Här har familjen Twyman odlat kaffe i över 30 år.

Cyklister som förbereder nerfart

Kaffe har odlats på Jamaica sedan 1725, då guvenör Sir Nicholas Lawes importerade arabicaplantor från Martinique, men startade på allvar efter 1838 då slaveriet upphörde. Före detta slavar började odla kaffe på sina små lotter uppe i de höga bergen i Blue Mountain. Kedjan sträcker sig från Kingston i söder till Port Maria/Port Antonio i norr och har extremt bra förhållanden för just kaffe; svalt, bördigt, fuktigt och soligt. Idag finns ca 20 000 odlare, många väldigt små, som alla lämnar sina böner till Jamaica Coffee Board som skapades under 1950-talet för att säkra kvalitén. Det är strikt reglerat var kaffet skall odlas för att få kallas Blue Mountain som anses vara ett av världens finaste kaffe och därmed också ett av världens dyraste.

Familjen Twyman är en av få odlare som själva kan rosta och förpacka sitt Blue Mountain-kaffe. Här fick vi besöka rummet där bönorna sorteras och där maskinerna för rostning finns. Vi fick också veta lite mer om de olika rostningssätten och lukta samt provsmaka på de olika rostade bönorna. Här gör man tre olika rostningar; medium, medium-dark och dark. Dessutom rostras specialbönan peaberry separat. Skördetid är från november till mars och endast de röda bönorna plockas. För hand förstås. Ibland hittar man en tom böna och då har grannbönan tagit över och utvecklats lite mer. Denna är lite rundare och kallas för peaberry. Dessa utgör ca 10 % av skörden och är då ännu lite dyrare än den vanliga.

Familjen Twymans odlingar högt uppe i bergen

Här rostar kaffet

En bidragande orsak till det höga priset är förstås det höga läget i Karibiska sjön mitt i orkanbältet. Under åren 2004-2008 drabbades familjen Twyman av orkaner och har fått sätta nya plantor årligen. Visningen avslutades med att vi fick provsmaka nymalet, nybryggt Blue Mountinkaffe och givetvis kunde handla direkt från plantagen innan den vindlande återfärden startade.

Ombord på seaQwest finns nu äkta Blue Mountinkaffe

På hemvägen stannade vi i Charles Town och besökte ett maroonmuseum. Maroonerna var afrikanska slavar som frigavs av spanjorerna när dessa förlorade Jamaica till britterna under 1600-talet. Många gav sig upp i bergen och levde tillsammans med de få kvarvarande taínoindianerna. Här utvecklade man system med att blåsa i horn för att varna varandra för engelsmännen. 1729 bröt ett krig mellan maroonerna och britterna ut och 10 år senare skrev man under ett fördrag rörande samarbete kring slaveriet. 1795 var det dags för ett andra krig och ca 600 marooner tillfångatogs och

deporterades till Nova Scotia. Av de som blev kvar lever fortfarande fem bosättningar uppe i bergen enligt gamla traditioner medan andra flyttat ner från bergen och i Charles Town har man skapat ett litet museum som berättar historien. Årsdagen av fördraget, 6 januari, firas än idag med dans och musik.

Något som är mycket viktigt för maroonerna och som vi fick se och ta del av. 4 killar spelade på olika slags trummor, en stark, sugande, rytmisk musik som de också sjöng till. Ett gäng tjejer mellan 3 och 50 dansade och jag blev inbjuden att delta! Barfota, höftvickande och allt snabbare. En tjej började slänga allt mer med överkroppen och var helt inne i musiken tills hon slutligen föll ihop. Fram kom en tändare och man brände händer och fotsulor för att kolla reaktioner. Det sades att hon fick kontakt med sina förfäder men personligen tror jag att hon svimmade av allt slängande med huvudet upp och ner. En stark upplevelse var det och musiken levde kvar i kroppen långt efteråt.

Sugande rytmer från maroontrummor

Tjejer i alla åldrar dansade

Dorado, dolphin fish, mahi mahi eller guldmakrill, den godaste av fiskar

Efter en veckas väntan kom vårt väderhål, två dagar med i princip stiltje uppe i sundet vid Kuba. Den 24 mars klockan 12.00 lämnade vi Jamaica och gav oss ut på ett hav som var upprört efter de senaste dagarnas blåsväder. Efter några timmar lugnade sig sjön och vi fick fin sydostlig vind och medström! Lyckliga forsade vi under de tidiga kvällstimmarna fram i sju knop. Så småningom vred vinden mot nord och vi fick stänga genom natten för motor emot vind, sjö och ström. Nu var farten inte mer 3,5 - 4 knop genom vattnet. Allt avtog och nästa natt passerade vi Punta de Masi, Kubas nordöstra udde ackompanjerade av rejäla åskväder in över land. Ett möte med en flock småvalar och en vacker 4-kilos dorado på kroken lyste upp vår tillvaro. Efter 3 dygn och 400 Nm kunde vi släppa ankaret utanför Clarence Town på Long Island och vi var åter på Bahamas!

Long Island är som namnet säger en lång ö, 12 mil, men bara 6 km bred. En av de grönaste öarna i Bahamas och beläget strax söder om Exumas mellan den grunda, turkosa Exuma Bank och den djupa, azurblå Atlanten. Här bor bara 4 000 personer och samhällena är små. Kritvita stränder, fina dyk- och snorkelvatten, havsfiske och sol, sol, sol. På Long Island finns också Dean's Blue Hole, världens djupaste kända "blå hål" med havsvatten. Hela 202 meter djupt! Fridykare från hela världen kommer hit och dyker. Vi dras båda med en förkylning så i blåsvädet lockade inte bad så vi provade tyvärr inte.

Efter bara två dagar kunde vi göra en härlig nattsegling norrut till George Town på Grand Exuma. Här la vi oss på boj i Elisabeth Harbur, en 7 Nm lång naturhamn! George Town är seglarmeckat på Bahamas med en välbesökt regatta som seglas sista helgen i april varje år. Många seglare går hit och blir kvar hela säsongen. I George Town finns affärer och all annan service och i öster skyddar Stocking Island mot Atlantsjön.

Vy över Gaviota Bay med sina bojar

Däremellan finns hur många vikar och små skär och öar som helst. Den som vill vara för sig själv kan alltid hitta en egen liten vik, annars så ligger de flesta vid Gaviota Bay på Stocking Island. För att rädda havsbotten har man lagt ut fler och fler bojar här och en sådan har vi förtöjt oss i för att dra vårt står till stacken för att bevara miljön. Med alla dessa ankarliggare blir naturligtvis botten uppriven men bland bojarna växer det gräs på botten och till kvällen simmade en sköldpadda förbi oss.

Här finns också flera naturliga vikar, varav den innersta kallas för "Hurricane Hole". Nästan helt omgärdad av land och där har man satt ner grova stolpar så att man kan förtöja sin båt i fyra stolpar. Ostsidan av Stocking Island består bara av kritvit sand, dyner och turkost vatten, så otroligt vackert! Helt ensamma vandrade vi i vattenbrynet och bara njöt. Här stannar vi ett tag.

Vi satte fotspår i sanden

Heléne @ seaQwest

I vattenbrynet längs ostsidan av Stocking Island, Great Exuma, Bahamas